

HET MIDDEN-PALEOLITHICUM IN HET OOSTELIJK DEEL VAN DE VLAAMSE VALLEI

Philip VAN PEER

Bij zanduitgravingen in het "Bos van Aa" te Zemst werden in de loop der jaren, naast talrijke paleontologische resten, een aantal prehistorische artefacten gevonden. Een viertal werden reeds gepubliceerd (Bogemans en Caspar, 1984). Dankzij een volgehouden inspanning van verschillende personen die de terreinwerken systematisch gevolgd hebben, werden nog een twintigtal andere artefacten gevonden. Hoewel geen enkel artefact in stratigrafische context werd aangetroffen, lijkt het waarschijnlijk dat ze afkomstig zijn uit sedimenten die aan het begin van de laatste ijstijd afgezet zijn.

De artefacten zijn afkomstig van exploitatie-putten op twee verschillende plaatsen. Nochtans zijn de beide ensembles erg gelijkend, en dit zowel wat betreft de gebruikte grondstof, de fysische toestand en technologische karakteristieken. Het overgrote deel van de artefacten is vervaardigd uit een fijn, grijs vuursteen waarop meestal een donkergrijze tot zwarte patina ontwikkeld is. De artefacten zijn erg vers, hoewel op sommige een lichte glans merkbaar is.

Op basis van de technologische en typologische kenmerken van het materiaal lijkt een toewijzing aan het Midden-Paleolithicum boven alle twijfel verheven. Verschillende

elementen van Levallois-reducties zijn aanwezig, waaronder voorbereidingsprodukten, Levalloisafslagen en een grote Levalloiskern. Verschillende types van boordschrabbers zijn vertegenwoordigd.

Naast de sites van Rotselaar en Schulen (Van Peer, 1979, 1982) is dit de derde vindplaats uit de Vlaamse Vallei die een relatief groot en homogeen ensemble van Midden-Paleolithische artefacten heeft opgeleverd. Net zoals op die reeds bekende nederzettingen werden ook hier weer talrijke faunaresten aangetroffen. Opmerkelijk in de collectie van Zemst is een basaal gedeelte van een rendiergewei dat sporen van bewerking vertoont (M. Germonpré, mondelinge mededeling). Dit is een sterk argument om de associatie tussen lithisch materiaal en de faunaresten te bepleiten.

Wanneer we de uitbreiding van de Vlaamse Vallei aan het begin van de Weichsel in ogenschouw nemen (Tavernier en De Moor, 1974) en de lokalisatie van deze drie sites daarin, valt op dat ze zich op de rand of net buiten dit gebied situeren. De overgangsregio van Midden-België naar dit laaggelegen gebied oefende blijkbaar een grote aantrekkingskracht uit op Midden-Paleolithische groepen die hier (seizoenaal?) naar toe kwamen. De nieuwe vondsten te Zemst bevestigen dit eens te meer. Daarenboven houden ze de hoop levendig dat ooit eens een dergelijke nederzetting zal gevonden worden voor ze vernietigd is.

BIBLIOGRAFIE

BOGEMANS, F. en J.P. CASPAR. 1984. Bois de A, site des artefacts. Bulletin de la Société belge de Géologie, 93: 245-248.

TAVERNIER, R.; DE MOOR, G. 1974. L'Evolution du Bassin de l'Escaut. In: L'Evolution quaternaire des Bassins fluviaux de la Mer du Nord méridionale. Uitgegeven door P. Macar. Luik, 1974. Pp 159-231.

VAN PEER, P. 1979. Midden-Paleolithicum te Schulen. Acta Archaeologica Lovaniensia, 10: 1-11.

VAN PEER, P. 1982. A Middle Palaeolithic site from Rotselaar (Brabant). Helinium. 22: 238-254.